

" ...

I- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ:

Dava dilekçesinde açıklanan iptal isteminin gerekçesi aynen şöyledir :

"I- Konunun Açıklanması:

2254 sayılı "T.B.M.M. Eski Üyeleri Hakkında Kanun" Anayasa'nın 12. maddesi hükmüne aykırı bulunduğundan Yüksek Mahkemeye başvurulması zorunluğu hasıl olmuştur.

II- İptal Gerekçesi:

1- Sözü edilen kanunda, T.B.M.M. nin Eski Üyelerine, diğer kamu görevlileri ve sair serbest meslek mensupları ile bunların emeklilerine tanınmış olan imkânlara nazaran bazı ayrıcalıklar öngörülmektedir.

Bu ayrıcalıkların başlıcaları:

a) DDY'da parasız, Denizcilik Bankasına ait vapurlarda iç hatlarda keza parasız, dış hatlarda % 25 - 35, THY'da % 50 indirimli seyahat,

b) Telefonlarda tercih ve % 60 indirimli tarife uygulanması,

c) Dış ülkelere gezilerde diplomatik pasaport verilmesi,

d) Şahsı ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri için yurtiçi ve yurtdışında tedavi ve buna ilişkin çeşitli sıhhi malzeme yardımı, olarak sayılabilecektir.

2- Yukarıda belirtilen ayrıcalıklar, parlamenter sıfatları sona eren kişilerin, T.B.M.M. üyelikleri sırasında bu görevlerini yerine getirebilmeleri için kendilerine tanınmış bazı kolaylık ve imkânlardan ömür boyu yararlanmalarını tevlit edeceği gibi, Hazine ve İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Müesseselerine de yeni külfetler tahmil edecektir. Bu durum, Devletçe sübvansiyone edilen söz konusu teşekküllerin, kuruluş gayelerini ve yönetim kurallarını tanzim eden mevzuatına da aykırı bulunmaktadır.

Nitekim, 5842 sayılı Denizcilik Bankası T.A.O. Kanununun 27. maddesinin ikinci fıkrası, 440 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleriyle Müesseseleri ve İştirakleri Hakkında Kanunun 2. ve 24. maddeleri, bu müesseselerin kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde çalışmaları ve bu suretle üretecekleri mal ve hizmet fiyatlarını serbestçe tesbit etmeleri ilkesini getirmiştir.

Keza, 5682 sayılı Pasaport Kanunu, ana kural olarak belli nitelikteki görevleri üstlenmiş bulunanlar ile ülke dışında bazı önemli "kamu görevlerini ifa edenlere sadece bu görevleri sırasında diplomatik pasaport verilmelerini öngörmüştür. Nitekim, söz konusu kişilerin, görevlerinden ayrıldıktan sonra, diplomatik pasaport kullanmaları mümkün değildir.

Pasaport Kanununun 13. üncü maddesi, Uluslararası teamül ve hukuk kurallarını göz önünde tutarak yalnız eski Devlet Başkanları, T.B.M.M. Eski Başkanları, eski Başbakanlar ve

Dışışleri eski Bakanlarına görevleri bitmiş olsa dahi diplomatik pasaport taşıma imkânı tanımaktadır. Bunun dışında mevzuatta hiçbir istisna mevcut değildir.

3- Devlet Demir Yolları, Devlet Deniz Yolları, PTT, Basın mensupları..... gibi bazı kuruluş ve meslek personeline bu görevlerinin sona ermesini müteakip, emekliliklerinde de görevleri sırasındaki "bazı kolaylık ve imkânların devamı sağlanmaktadır. Ancak, bu ayrıcalıkların tanınması için müşterek vasıf bu ünitelerde muayyen bir süre çalışmış olmağıtır. Misal olarak emekli basın mensuplarında, basın şeref kartı 20 yıl basına hizmet etmiş olan kişilere verilebilmektedir. İptali talep edilen 2254 sayılı Kanun muvacehesinde ise, bir dönem dahi parlamento üyeliğı yapmış bulunan kişiler sözü edilen ayrıcalıklara sahip olabilmektedir.

Kanun, bu ayrıcalıklardan yararlanabilmek için hiç değilse, yukarıda zikredilen müesseselerdeki uygulamaya paralel hükümler ihtiva etmeli idi.

Yukarıda da değinildiğı üzere, pasaport mevzuatımız, eski T.B.M.M. üyelerine diplomatik pasaport tahsisine müsait bulunmamaktadır. Uzun yıllar Büyükelçilik yapmış bir kişiye dahi emekliliğinde diplomatik pasaport verilmemektedir. 2254 sayılı Kanun, pasaport konusunda uluslararası teamül ve uygulamaya olduğı kadar, yerleşmiş mevzuatımıza da uymamaktadır.

Ayrıca, eski T.B.M.M. üyeleri başka bir işle meşgul olsa dahi 2254 sayılı Kanun muvacehesinde diplomatik pasaport talep edebileceklerdir. Oysa, hususi pasaportlarda memurluktan çekilmiş olanların bu haktan yararlanabilmeleri için, başka bir vazife almamış veya iş tutmamış olmaları şartı mevcuttur. (5682 sayılı Pasaport Kanunu madde 14/2).

İptali talebedilen 2254 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen ilkelerle bağdaştırılması mümkün görülmemektedir.

4- Yukarıda örnekler vererek açıklandığı gibi 2254 sayılı Kanun T.B.M.M. eski üyelerine, diğer kamu görevlileriyle sair serbest meslek mensuplarına ve bunların emeklilerine tanınmış olan bir takım imkânlar ve kolaylıklar getirmektedir.

Bu nedenle, T.B.M.M. üyelerine bu sıfatlarının devamı süresince görevlerini yerine getirebilmeleri için tanınmış bulunan bazı kolaylık ve imkânların, 2254 sayılı Kanunla T.B.M.M. eski üyelerine de teşmil edilmesi halinin, Anayasa'mızın 12. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülmüş olan eşitlik ilkesine uymadığı hususunda kamu vicdanında uyanan tereddütlerin adalet hükmüne bırakılmasında yarar görüyorum.

III- Dayanılan Anayasa Kuralları:

Anayasa madde 8, 12/2, 149 ve Anayasa Mahkemesinin 29/11/1966 tarihli, E. 1966/11, K. 1966/44 sayılı kararı,

IV- Sonuç ve İstek:

Yukarıda açıklanan nedenlerle :

25/12/1979 tarihinde kabul edilerek 6/1/1980 tarihli ve 16861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış bulunan 2254 sayılı "T.B.M.M. Eski Üyeleri Hakkında Kanun"nu, Anayasa'nın

12. madde ikinci fıkrasına uymaması sebebiyle, iptaline karar verilmesini saygılarımla rica ederim.

Fahri S. KORUTÜRK

CUMHURBAŞKANI"

II- METİNLER:

1- İptali istenen 25/12/1979 günlü, 2254 sayılı "T.B.M.M. Eski Üyeleri Hakkında Kanun"un, 6/1/1980 günlü, 16861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan metni şöyledir:

"T.B.M.M. Eski Üyeleri Hakkında Kanun

Kanun No : 2254 Kabul Tarihi: 25/12/1979

MADDE 1- 13/12/1960 tarih ve 157 sayılı Kanunla Kurulan Temsilciler Meclisi Üyeleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyeleri, sağlık ve tedavi konusu ile ulaştırma, haberleşme ve pasaport konularında, kanunların, kararnamelerin ve yönetmeliklerin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine tanıdığı haklardan yararlanırlar.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının 68 inci maddesi gereğince seçilme yeterliğini kaybetmiş olanlar bu haktan yararlanamazlar

MADDE 2- Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür."

2- Dayanılan Anayasa kuralları :

"MADDE 8- Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz.

Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır."

"MADDE 12- Herkes, dil ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz."

"MADDE 149- Cumhurbaşkanı; Yasama Meclislerindeki siyasi parti grupları ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler ile son milletvekili genel seçimlerinde muteber oy sayısının en az yüzde onunu alan siyasi partiler; Yasama Meclislerinden birinin üye tam sayısının en az altıda biri tutarındaki üyeleri; kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlarda Yüksek Hâkimler Kurulu, Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay ve Üniversiteler, Kanunların veya Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüklerinin veya bunların belirli madde ve hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açabilirler.""